

Kontaktperson
Samhällsbyggnadsavdelningen
Hanna Hansson
010-224 12 89
hanna.hansson@lansstyrelsen.se

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
a.jam@regeringskansliet.se

Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet - Ds 2019:7

(A2019/00521/JÄM)

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne, hädanefter Länsstyrelsen, instämmer i förslaget om en ny, samlad förordning för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet. Förslaget innebär mer långsiktighet vilket är angeläget, då civilsamhället står för viktiga insatser, både som opinionsbildare och genom stödinsatser till våldsutsatta. Ett mer långsiktigt stöd kommer därmed också bidra till att stärka möjligheterna till stöd för enskilda.

Länsstyrelsen tillstyrker i stort förslaget om en samlad förordning och dess tillämpningsområde. Vidare tillstyrker Länsstyrelsen att Socialstyrelsen ska höra länsstyrelserna innan beslut om verksamhetsbidrag fattas.

Avsnitt 6.1 En samlad förordning för statens stöd till ideella organisationer på området våld mot kvinnor

Länsstyrelsen ser positivt på att samla statens stöd i en förordning för området. Länsstyrelsen delar bedömningen om att detta kommer att bidra till större långsiktighet och förutsägbarhet för civilsamhället. Att öka stabiliteten för de ideella organisationer som verkar inom området är angeläget. Detta eftersom de står för viktiga insatser, både som röstbärare och genom stödinsatser till våldsutsatta. Ett långsiktigt stöd till organisationer inom området kommer därmed också bidra till att stärka möjligheterna till stöd för enskilda.

Länsstyrelsen instämmer i vikten av att statsbidragen på området bidrar till att tydliggöra socialnämndens ansvar för våldsutsatta barn och vuxna. Detta för att ytterligare tydliggöra att stöd och hjälp till våldsutsatta är ett offentligt åtagande och en rättighetsfråga.

För att hantera de problem som lyfts fram i promemorian kring osäkerhet om avgränsningar och ansvarsfördelning mellan kommuner och ideella kvinnojourer ser Länsstyrelsen även behov av kompletterade insatser. Till exempel finns behov av fortsatta insatser riktade till kommuner och ideella organisationer om respektive aktörs ansvar när socialnämnden överlämnar genomförandet av insatser enligt Socialtjänstlagen. Sådana insatser är betydelsefulla för att utveckla kommunernas arbete riktat till målgrupperna och för att förbättra stöd- och skyddsinsatser till våldsutsatta vuxna och barn. Länsstyrelsernas uppdrag att ge kompetensstöd till kommuner och andra aktörer kan även fortsättningsvis vara en del i det arbetet.

Avsnitt 6.1.2 En ny förordning med utgångspunkt i det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet och den nationella strategin

Länsstyrelsen delar bedömningen att det sjätte jämställdhetspolitiska målet och den nationella strategin ska fungera som utgångspunkt för fördelningen av statsbidrag inom området. Att fördelningen av statsbidrag tydligt harmonierar med den nationella strategin ser Länsstyrelsen som positivt då det kommer bidra till ett än mer sammanhållet arbete på området. Länsstyrelsen ser dock att den nationella strategin är omfattande och dess målsättningar spänner över flera områden. Detta kan påverka vilket stöd den blir vid bedömning av ansökningar. Utifrån det kan det vara betydelsefullt att förtydliga om det är någon målsättning som är särskild prioriterad för de medel som fördelas utifrån förordningen. Ett brottsofferperspektiv bör vara vägledande i detta. Länsstyrelsen vill även lyfta fram att strategins utgångspunkter, till exempel funktionshinderperspektivet, hedersnormer bland närstående, barnets rätt och barnets bästa samt hbtq-personers rättigheter bör vara tydliga utgångspunkter för medelsfördelningen.

Avsnitt 6.1.3 Förordningens tillämpningsområde och syfte

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att bidrag får lämnas till organisationer som bedriver verksamhet med huvudsakligt ändamål att stödja och förbättra situationen för brottsoffer eller som arbetar förebyggande eller motverkande inom de föreslagna områdena. Länsstyrelsen bedömer att denna avgränsning är viktig för att statsbidragen tydligt ska kunna främja stödet till brottsoffer och uppfylla det föreslagna syftet med medlen. Vidare anser Länsstyrelsen att det är positivt att fler organisationer på så sätt ges möjlighet att ta del av statsbidrag då tillämpningsområdet på lokal nivå breddas något.

En konsekvens av denna avgränsning är dock att vissa organisationer som möter eller organiserar personer som kan vara särskilt utsatta för våld eller ha ett svagt samhälleligt skydd vid våldsutsatthet inte har möjlighet att söka bidrag. Ett exempel är organisationer inom funktionshinderområdet, vars verksamhet vanligtvis har ett

annat huvudsakligt ändamål. Föreningar som organiserar personer tillhörande grupper med svagt samhälleligt skydd är viktiga aktörer i arbetet med att bidra till uppfyllandet av målsättningarna i den nationella strategin. Utifrån detta ser Länsstyrelsen att det är viktigt med satsningar som kompletterar fördelningen av statsbidrag enligt den föreslagna förordningen, så att dessa organisationer i större utsträckning kan engageras och involveras i arbetet mot mäns våld mot kvinnor.

Avsnitt 6.1.7 Formen för bidraget

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att organisationsbidrag ska kunna lämnas till lokala organisationer. I Länsstyrelsens kontakt med lokala organisationer i länet har dessa flera gånger framfört behovet av en tryggare grundfinansiering av ordinarie verksamhet. Detta har också framkommit i genomförandet av det nationella uppdraget att lämna stöd till utvecklingen av skyddat boende som Länsstyrelsen Skåne tidigare haft. Länsstyrelsen delar bedömningen att ett organisationsbidrag bidrar till att förbättra förutsättningarna för dessa organisationer. Länsstyrelsen ser också att ett organisationsbidrag stärker möjligheterna att vara röstbärare och opinionsbildare. Detta är värdefullt, inte minst eftersom kvinno- och tjejjourerna historiskt varit viktiga aktörer för att driva på utvecklingen inom området, både på lokal, regional samt nationell nivå. Ett starkt civilsamhälle inom området är också viktigt för att öka möjligheterna för stöd till enskilda. Dessa kan stå för insatser som är värdefulla komplement till de insatser som samhällets aktörer erbjuder, vilket är positivt ur ett brottsofferperspektiv. Vilka avvägningar som har gjorts för att komma fram till förslaget om andelen organisationsbidrag (en sjättedel) respektive verksamhetsbidrag (fem sjättedelar) anser Länsstyrelsen inte framgå tydligt i promemorian.

Avsnitt 6.1.8 Handläggning av bidragsärenden

Länsstyrelsen tillstyrker att Socialstyrelsen ska vara handläggande myndighet för statsbidrag enligt förordningen. Vidare tillstyrker Länsstyrelsen förslaget att Socialstyrelsen ska höra respektive länsstyrelse innan myndigheten beviljar verksamhetsbidrag. Skälet till detta är att länsstyrelserna har en god kännedom om lokala organisationer och behoven inom området mäns våld mot kvinnor på regional och lokal nivå. Att länsstyrelserna ges möjlighet att lämna yttrande över ansökningar kan därmed bidra till att stärka handläggningen och att syftet med statsbidraget uppfylls. Utredaren bedömer att detta inte kommer innebära några större förändringar för länsstyrelserna (Avsnitt 8.1.1), som även idag ges tillfälle att yttra sig över ansökningar enligt förordning (2015:454) om statsbidrag till kvinno- och tjejjourer. Länsstyrelsen delar denna bedömning, om formerna för att höra länsstyrelserna kommer att se ut på samma sätt som vid nuvarande ordning. En mer

omfattande process för inhämtande av yttranden skulle kunna innebära att länsstyrelsernas handläggning av dessa ärenden tar mer resurser i anspråk.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att bidrag ska kunna beviljas för en period om två år. Länsstyrelsen delar bedömningen att tvååriga bidrag kommer att ge ökad långsiktighet och stabilitet för organisationer som kan söka statsbidrag enligt förordningen. Behovet av detta, på såväl nationell, regional och lokal nivå, har påtalats av flera aktörer under lång tid.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Socialstyrelsen ska lämna en årlig samlad redovisning och att en oberoende utvärdering ska genomföras vart femte år. Länsstyrelsen ser att det är angeläget med en uppföljning av statsbidraget, hur detta har använts samt dess effekter. Länsstyrelsens uppfattning är att en sådan uppföljning kan ge värdefull kunskap om arbetssätt som fungerar väl och gynna kunskapsutveckling inom området. Regelbundna uppföljningar och analyser av statsbidragens användning och resultat ökar också möjligheterna att sprida lärande exempel i landet.

Avsnitt 6.2 Ekonomiska förutsättningar för ideella organisationer som driver skyddade boende

Länsstyrelsen delar bedömningen att en lämplig aktör bör ges i uppdrag att undersöka hur kommunerna anlitar enskilda verksamheter och finansierar insatsen skyddat boende. Anledningen är att en sådan undersökning kan ge en bild av hur kommunerna hanterar detta, något som saknas i dagsläget.

Avsnitt 7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ikraftträdande och övergångsbestämmelser och välkomnar att den nya förordningen kommer på plats snarast. Länsstyrelsen vill lyfta fram att det är viktigt med tydlig information kring nya förordningen och de villkor som kommer gälla enligt denna. Skälet till detta är att Länsstyrelsen haft kontakt med flera lokala organisationer som framfört att de upplevt otydlighet samt flera förändringar kring statsbidragen inom området de senaste åren. Vid införandet av en ny förordning är det därför viktigt med tydlig information och kommunikation för att tillse att organisationer som omfattas av den nya förordningen inte går miste om möjligheten att ansöka om bidrag.

Beslutande

Detta yttrande har beslutats av Länsöverdirektör Ola Melin. Utvecklingsledare Hanna Hansson har varit föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Ola Melin
Länsöverdirektör

Hanna Hansson
Utvecklingsledare